

ДЕЯКІ МЕТОДИКО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ РОБОТИ НАД
САМОВДОСКОНАЛЕННЯМ МУЗИЧНИХ НАВИЧОК СТУДЕНТІВ
ВИЩИХ МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Башевський Є.

Башевська М.

Колеснікова М.

Робота над подальшим професійним розвитком студентів з урахуванням їх довузівської підготовки в умовах вищого навчального закладу набуває якісно нового рівня. У цьому контексті одним із найголовніших завдань є виховання у студента вміння самостійно працювати над розвитком та вдосконаленням своїх музичних навичок. Важливість вирішення цієї проблеми стала вагомою і відповідальною особливо зараз, коли в усіх навчальних планах велике місце приділяється самостійній роботі студента. Метою дослідження є розгляд форм і методів роботи викладача над розвитком у студентів навичок музичного самовдосконалення. Одним із найголовніших завдань є розвиток у виконавця музичного мислення – високого ступеня сприйняття образно-виражального змісту музичного твору, що максимально поєднує внутрішні перетворення художньої уяви виконавця в реальне звучання на конкретному музичному інструменті. Варто зазначити, що поза ступенем обдарованості студента виникає необхідність розвивати й такі складові музичного мислення, як: відчуття музичної форми, ритміко-інтонаційну організацію музичної тканини, ладогармонічне та поліфонічне слухання тощо. Немає спеціального дослідження з цієї проблеми, проте деякі її аспекти фрагментарно знаходять висвітлення у працях відомих педагогів-музикантів і методистів (Г. Нейгауз, Л. Ауер, Д. Кабалевський, К. Орф, Ф. Ліпс, М. Давидов та ін.). Розвиток музичного мислення як одне з найголовніших завдань виховання вчителя музики може бути забезпечений шляхом пошуку найефективніших засобів впливу викладача на студента як у

процесі проведення індивідуальних занять, так і в організації його самостійної роботи над виконавськими завданнями. Ці засоби багатогранні й різноманітні. У них органічно поєднано виконавський, педагогічний досвід викладача, рівень музичної обдарованості студента з теоретичним аналізом творів, художньообразним розкриттям характеру інтерпретації виконуваних творів, розшифруванням авторських вказівок у нотному тексті тощо. Поєднання розумово-понятійних та емоційних основ у процесі виховання й навчання студентів стає органічною вимогою, що залежить не тільки від послідовності засвоєння музики, але й від накопичення музичнопедагогічного репертуару, який вивчається упродовж навчання, його обсягів, жанрово-стилістичної різноманітності. В умовах творчої роботи зі студентами (при помітній різниці їх загальномузичного і фахового рівнів) однією з найважливіших вимог викладання стає ретельне вивчення особистісних даних і ступінь їх вияву у виконавському розвитку кожного студента. Вивчення індивідуальності є тривалим і послідовним процесом спостережень, перевірок роботи студента над засвоєнням навчального репертуару. Важливо з'ясувати, як він орієнтується в окремих музичних жанрах, фактурних, звукових труднощах творів, наскільки студент здатен самостійно вивчати музичний матеріал, формувати та розвивати свої виконавські навички. Передбачаючи комплексний розвиток студентів, педагог при виборі навчального репертуару керується поєднанням у ньому високих художніх якостей з доступністю їх технічного опанування. Під час роботи над репертуаром він повинен широко використовувати різноманітні форми теоретичного їх аналізу творів як одного з найвагоміших засобів підвищення загальномузичного і фахового рівня студента. Як відомо, теоретичний аналіз творів може бути різного характеру – гармонічний, поліфонічний, архітектонічний тощо, але будь-який вид аналізу в результаті стає складовою, що об'єднує в собі елементи теоретичного, художньо-образного і виконавського аналізу. Важливим джерелом самовдосконалення для студента є вивчення виконавського та педагогічного досвіду відомих майстрів музичного мистецтва. Це наукова, методична

література, спогади й нотатки, аудіо- й відеозаписи концертних виступів музикантів-інструменталістів. У цих матеріалах допитливий студент знайде відповіді на багато питань, пов'язаних з виконавством, що буде спонукати його творчу ініціативу, розвивати музичне мислення. Варто зазначити, що розвиток музичного мислення є актуальним на всіх етапах роботи студента над твором: при первинному формуванні й подальшій виконавській реалізації музичного образу, технічному оволодінні твором, виконавській реалізації музичного образу, побудові виконавської інтерпретації. Таким чином, у процесі навчання в музично-педагогічному ВНЗ розвиток у студента музичного мислення як сукупності музичних навичок стає необхідною умовою реалізації його творчого потенціалу, неодмінною вимогою його професійної зрілості як майбутнього вчителя.

Список використаних джерел:

1. Давидов М. Основи формування виконавської майстерності піаніста. Київ, 1983. 156 с.
2. Малер Г. Письма. Воспоминания. Москва, 1988. 291 с.
3. Нейгауз Г. Об искусстве фортепианной игры. Москва, 1988. 238 с.
4. Оберюхтін М. Проблеми інструментального виконавства. Київ, 1989. 211 с.
5. Скребков С. Художественные принципы исполнительских стилей. Москва, 1973. 379 с.
6. Фейнберг С. Пианист. Композитор. Исследователь. Москва, 1984. 197 с.